

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูล ณ วันที่ ๖ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ - สกุล.....นายมะรุตตี.....กีอเน...

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้

โทรศัพท์.....๐๖๑-๒๑๐๓๗๓๓.....FacebookLine.....๐๖๑-๒๑๐๓๗๓๓...

เกิด ..พ.ศ.. ๒๕๒๔ .. ปัจจุบันอายุ.....๔๔.....ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สถาบันการศึกษา สถาบันราชภัฏยะลา

คณะ / สาขาวิชา บัญชี

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุรับจ้างทั่วไป.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร...๑๐๐,๐๐๐... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๖.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....เกษตรผสมผสาน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลง ประกอบด้วย แปลงการทำเกษตรแบบผสมผสาน มีพื้นที่ ๓ ไร่

ตั้งอยู่เลขที่ ๔๐/๑ หมู่ที่ ๓ บ้านกือรง ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

พิกัดแปลง x : ๘๑๒๙๙๒ y : ๖๙๐๑๗๓ Zone ๔๗

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การวิเคราะห์ดินและการบำรุงดิน

แนะนำเกษตรกรเกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างดิน ชุดการวิเคราะห์ดิน และบริการวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกรที่สนใจในการวิเคราะห์ดินของตนเอง และเกษตรกรสามารถทราบถึงการเก็บตัวอย่างดินในการวิเคราะห์หาธาตุอาหารหลัก ซึ่งเกษตรกรสามารถนำผลการวิเคราะห์มาปรับใช้ในการใส่ปุ๋ยในแปลงของตนเอง

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิต

เกษตรกรทราบถึงการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ การนำไปใช้ และเป็นการลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการใช้วัสดุเหลือใช้มาทำน้ำหมักชีวภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การบริหารจัดการแปลงแบบครบวงจร

เกษตรกรมีการบริหารจัดการแปลงแบบครบวงจร สามารถใช้พื้นที่ในแปลงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

เกษตรกรทราบถึงชนิดของศัตรูของพืชและวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูโดยวิธีผสมผสาน และรู้จักศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

เกษตรกรทราบถึงการใช้น้ำในการเกษตร ประโยชน์ของน้ำ และการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การใช้แผนแดง การใช้ประโยชน์ของแผนแดง

เกษตรกรทราบถึงวิธีการเลี้ยง การขยายพันธุ์ และการนำไปใช้ประโยชน์ของแผนแดง

จุดเรียนรู้

๑. การปลูกผักหลากหลายรูปแบบ

เพื่อให้เกษตรกรรู้วิธีการปลูกผักแบบหลากหลาย เช่น การปลูกผักยกแคร่ การปลูกผักในภาชนะเหลือใช้ การปลูกผักแบบลอยฟ้า การปลูกผักในถุงพลาสติก

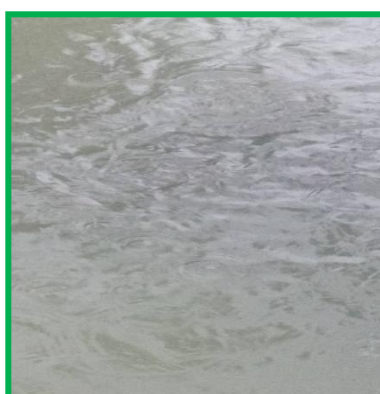
๒. การทำมะนาวอินทรีย์และการขยายพันธุ์

เพื่อให้เกษตรกรสามารถขยายต้นพันธุ์มะนาวเพื่อให้ขยายผลให้แปลงของตนเอง ตลอดจนวิธีการทำมะนาวอินทรีย์

๓. ด้านการประมง

มีการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ บ่อดิน และการทำอาหารปลาสดต้นทุน

๔. ด้านปศุสัตว์

มีการเลี้ยงโค เลี้ยงไก่ เสริมรายได้

๕. ด้านการทำบัญชี

เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำบัญชีครัวเรือนอย่างง่าย และการใช้เทคโนโลยี สมาร์ทมี เพื่อทราบ รายรับ รายจ่าย ต้นทุนการผลิตของตนเอง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร

- ประกอบด้วย
๑. เศรษฐกิจพอเพียง
 ๒. เกษตรผสมผสาน/ทฤษฎีใหม่
 ๓. การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร

- ประกอบด้วย
๑. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
 ๒. การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต
 ๓. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต
 ๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร

- ประกอบด้วย
๑. การเลี้ยงสัตว์เสริมรายได้
 ๒. การเลี้ยงปลาเสริมรายได้

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่น ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหาและรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. คือหลักสูตรหลัก การทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยมี วัตถุประสงค์ในการจัดการพื้นที่ทำการเกษตรให้เป็นสัดส่วนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการปลูกพืชที่หลากหลายและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (BCG) โดยมีการใช้ปุ๋ยใช้เอง และมีการผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองโดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ จนสามารถผลิตพืชปลอดสารพิษบริโภคเองและนำไปจำหน่ายในชุมชนได้ ส่งผลทำให้ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้

แปลงเกษตรผสมผสานของเกษตรกรต้นแบบ มีการปลูกพืชหลากหลาย เช่น ปลูกผักยกแคร่ ผักสวนครัว ไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ มะนาวในปล้องบ่อ เลี้ยงไก่ โค เลี้ยงปลาตก ปลาสด เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว มีการขยายพันธุ์มะนาวจำหน่าย

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ในแปลงต้นแบบ ตามสถานที่จริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากฐานเรียนรู้ และจุดเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในแปลง

- ไม่มีการเข้าร่วมในการจัดทำแผนระดับจังหวัด-

การจัดทำแผนราย ศพก.ของแต่ละปี จะดำเนินการเชิญคณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรต้นแบบ เกษตรอำเภอเจาะไอร้อง หน่วยงานภาคีในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับพื้นที่ มาประชุมร่วมกันเพื่อทำแผนการดำเนินงานของ ศพก.ในแต่ละปี โดยดำเนินการในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ

[illegible][illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต การลดต้นทุน การประหยัดเวลา เช่นทำการวิเคราะห์ดินก่อนการปลูกพืช สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงบ่อย โรคพืช และแมลงศัตรูพืชที่เป็นปัญหามากขึ้น การใช้เทคโนโลยีและหลักวิชาการช่วยให้สามารถรับมือกับปัญหาเหล่านี้ได้ดีขึ้น เช่น การใช้ข้อมูลสภาพอากาศล่วงหน้าเพื่อวางแผนการเพาะปลูก และในปัจจุบัน การเข้าถึงข้อมูลความรู้ทางการเกษตรทำได้ง่ายขึ้นมาก ทำให้สามารถเรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ หรือนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับตัวเองได้ง่ายขึ้น ทำให้การเกษตรเป็นอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ดี และยั่งยืนในอนาคต

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ภัยธรรมชาติ

๒. ต้นทุนการผลิตสูง

๓. ผลผลิตไม่มีคุณภาพ

๔. ปัญหาคุณภาพดิน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑)การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การวิเคราะห์ดิน เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ในการลดต้นทุนปุ๋ย เกษตรกรต้นแบบจะเก็บตัวอย่างดินไปตรวจ เพื่อทราบค่าความอุดมสมบูรณ์และปริมาณธาตุอาหารที่แท้จริง จากนั้นจึงใส่ปุ๋ยเฉพาะส่วนที่ดินขาด ทำให้ไม่ต้องใส่ปุ๋ยมากเกินไปจนความจำเป็น นอกจากนี้ยังช่วยให้ดินไม่เสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีมากเกินไป

การลดการระบาดของศัตรูพืช และการใช้ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ เป็นการใชสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติเพื่อจัดการกับศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี และการใช้เชื้อจุลินทรีย์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันโรคพืช และเชื้อแบคทีเรียเพื่อกำจัดหนอน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การทำการเกษตรแบบผสมผสานคือ การนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในระบบการเกษตรที่มีการทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกัน เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบนิเวศที่สมดุล ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. การวางแผนและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น มีการประเมินความรู้ ความถนัดของตนเอง ตลอดจน ศึกษาสภาพอากาศ ดิน แหล่งน้ำ ขนาดพื้นที่ปลูก และความต้องการของตลาดในพื้นที่และนอกพื้นที่

๒. การออกแบบพื้นที่ สำรวจพื้นที่ในแปลงของตนเองให้เป็นระบบ เช่น บ่อปลา พื้นที่ปลูกพืช พื้นที่เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

๓. การดำเนินกิจกรรม การเลือกกิจกรรมที่จะทำให้พื้นที่ในแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์เกื้อกูลกัน เลือกชนิดของพืชและสัตว์ที่สามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ นำมูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้กับพืชผัก หรือนำเศษพืชมาเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตจากภายนอก

๔. การจัดการและการดูแลรักษา ต้องมีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อบำรุงดิน และการเลี้ยงสัตว์ การประมง ให้มีการผลิตต่อเนื่องเพื่อสร้างรายได้ตลอดปี มีการจัดการโรคและศัตรูพืชแบบผสมผสาน ตลอดจนมีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ต่อไป

๕. การสร้างรายได้ การทำการเกษตรแบบผสมผสานมีการสร้างรายได้จากหลายแหล่ง เช่น การขายพืชผัก ผลไม้ ประมง สัตว์เลี้ยง ตลอดจนการทำการแปรรูปสินค้าเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นแนวทางปฏิบัติที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ลดต้นทุน และรักษาสังแวดล้อม โดยมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้:

๑. การเก็บตัวอย่างดิน

- วางแผนการเก็บตัวอย่าง: แบ่งพื้นที่เพาะปลูกออกเป็นแปลงย่อย ๆ หรือกำหนดจุดเก็บตัวอย่างในแต่ละแปลงอย่างเป็นระบบ

- เก็บตัวอย่าง: ใช้เครื่องมือที่สะอาด (เช่น สว่านเจาะดิน) เจาะเก็บตัวอย่างดินในระดับความลึกที่เหมาะสม (โดยทั่วไปคือ ๐-๑๕ ซม.) และนำตัวอย่างจากหลาย ๆ จุดในแปลงมารวมกันเพื่อเป็นตัวแทนของแปลงนั้น ๆ

- ส่งวิเคราะห์: นำตัวอย่างดินที่ได้ไปส่งยังห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินของหน่วยงานราชการหรือเอกชน

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผลการวิเคราะห์: ห้องปฏิบัติการจะให้ข้อมูลค่าต่าง ๆ ของดิน เช่น ค่า pH (ความเป็นกรด-ด่าง),

ปริมาณธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน-N, ฟอสฟอรัส-P, โพแทสเซียม-K), ธาตุอาหารรอง และอินทรีย์วัตถุ การแปลงผล: เกษตรกรต้องนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมาย โดยเปรียบเทียบกับความต้องการของพืชที่ปลูกและชนิดของดิน เพื่อทราบว่าดินมีธาตุอาหารใดขาดหายไปหรือมีมากเกินไป

๓. การคำนวณและเลือกชนิดปุ๋ย

- **คำนวณปริมาณปุ๋ย:** คำนวณปริมาณธาตุอาหารที่พืชต้องการเพิ่มเติมตามคำแนะนำจากผลวิเคราะห์ดิน เพื่อให้ได้รับธาตุอาหารที่เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโต

- **เลือกชนิดปุ๋ย:** เลือกใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่มีส่วนประกอบของธาตุอาหารตามที่คำนวณไว้ เช่น ถ้าดินขาดฟอสฟอรัส ก็ควรเลือกปุ๋ยที่มีสัดส่วนของฟอสฟอรัสสูง

๔. การใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

- **กำหนดช่วงเวลา:** ใส่ปุ๋ยตามช่วงเวลาที่เหมาะสมกับพืช เช่น ช่วงเตรียมดิน, ช่วงตั้งต้น, หรือช่วงก่อนออกดอก

- **กำหนดวิธีการใส่:** ใส่ปุ๋ยให้ถูกวิธี เช่น การหว่าน, การโรยรอบต้น, การฉีดพ่นทางใบ, หรือการฝังกลบในดิน

- **แบ่งใส่:** ควรแบ่งใส่ปุ๋ยในปริมาณที่พอเหมาะตามระยะการเจริญเติบโตของพืช เพื่อให้พืชสามารถดูดซึมธาตุอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทนต่อโรคแมลง

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. การสำรวจและประเมินสภาพพื้นที่

- **วิเคราะห์สภาพภูมิอากาศ:** ประเมินอุณหภูมิ, ปริมาณน้ำฝน, แสงแดด, และความชื้นในพื้นที่เพาะปลูก เพื่อทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมที่พืชจะต้องเผชิญ

- **ประเมินความเสี่ยงโรคและแมลง:** ศึกษาประวัติการระบาดของโรคและแมลงในพื้นที่ เพื่อระบุชนิดของศัตรูพืชที่ต้องป้องกัน

๒. การคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์พืช

- **การคัดเลือกพันธุ์:** เลือกพันธุ์พืชที่มีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมาย เช่น พันธุ์ทนแล้ง, พันธุ์ทนน้ำท่วม, หรือ พันธุ์ที่ต้านทานโรค

- **การผสมพันธุ์ (Breeding):** นำพ่อแม่พันธุ์ที่มีลักษณะดีมาผสมกัน เพื่อให้ได้ลูกผสมที่มีคุณสมบัติตามต้องการ เช่น การนำพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงมาผสมกับพันธุ์ที่ต้านทานโรค เพื่อให้ได้พันธุ์ใหม่ที่มีทั้งสองคุณสมบัติ

- **เทคโนโลยีชีวภาพ:** ใช้เทคนิคทางพันธุวิศวกรรม (Genetic Engineering) หรือการตัดต่อยีน เพื่อเพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้กับพืชได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เช่น การสร้างพืชที่สามารถผลิตสารต้านทานแมลงได้เอง

๓. การปลูกและดูแลรักษา

- **การเตรียมดิน:** ปรับปรุงดินให้มีโครงสร้างและธาตุอาหารที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช

- **การปลูก:** ใช้วิธีปลูกที่เหมาะสม เช่น การปลูกแบบยกร่องเพื่อป้องกันน้ำท่วม หรือการเว้นระยะห่างระหว่างต้นให้เหมาะสม

- **การให้น้ำและปุ๋ย:** จัดการระบบน้ำและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบน้ำหยด เพื่อให้พืชได้รับน้ำและธาตุอาหารอย่างสม่ำเสมอ

๔. การติดตามและประเมินผล

- การติดตามการเจริญเติบโต: สังเกตการเจริญเติบโตของพืชอย่างใกล้ชิด เพื่อดูว่าพันธุ์ใหม่มีพัฒนาการเป็นอย่างไร
- การประเมินผลผลิต: เก็บข้อมูลปริมาณผลผลิตและคุณภาพ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับพันธุ์เดิม
- การปรับปรุงแก้ไข: หากพบปัญหา เช่น การระบาดของโรคแมลงที่ยังคงเกิดขึ้น ก็สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์พืชในรุ่นต่อไปได้

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑๐ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มะนาวในปล้องป่อ	จำนวน	๒๐	ต้น
๑.๒) เงาะ	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน
๑.๓) มังคุด	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน
๑.๔) ลองกอง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน
๑.๕) สละ	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน
๑.๖) ไม้เศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	ไร่
๑.๗) ผักกอกแคร่	จำนวน	๑	แคร่
๑.๘) พืชผักสวนครัว / พืชสมุนไพร	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน
๑.๙) ฝรั่งกิมจู	จำนวน	๑๐	ต้น

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาสลิด	จำนวน	๑	บ่อ
๒.๒) ปลาดุกในบ่อซีเมนต์	จำนวน	๑	บ่อ
๒.๓) ปลาหมอในบ่อซีเมนต์	จำนวน	๑	บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่พื้นเมือง	จำนวน	๓๐	ตัว
๓.๒) โค	จำนวน	๓	ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ให้ระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า - มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)	-	เป็นเงิน	-	บาท/ไร่
------	---	----------	---	---------

รวมต้นทุนการผลิต - บาท/ไร่

รายได้ - บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก
เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๐๐ บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มะนาว ปลา ฟรังคิมจู
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๐๐ บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่พื้นเมือง
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๕๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ โค ไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ(ประโยชน์ที่เกิดกับตนเองเกษตรกรรายอื่นและประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เกษตรกรได้รับความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. ต้นทุนการผลิตลดลง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้
๓. มาตรฐานการผลิตมีคุณภาพมากขึ้น
๔. เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยได้เรียนรู้จากของจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้
๕. เกษตรกรได้มาเรียนรู้จากของจริงเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้
๖. เป็นแหล่งบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเข้ามาร่วมสนับสนุนด้านความรู้และงบประมาณในการพัฒนา ศพก. และการบริหารจัดการการดำเนินงานของ ศพก.

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ :

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในงานกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ศพก.อำเภอเจาะไอร้อง มีขั้นตอนการผลิตมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพึ่งพาอาศัยกิจกรรม ทรัพยากรในแปลง และปัจจัยการผลิตในลักษณะผสมผสานพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อาทิเช่น

- การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ฮอโมนไข่ เสริมการเจริญเติบโตของพืช
- การเลี้ยงแหนแดง เป็นอาหารปลา และเป็นปุ๋ยเสริมให้กับพืช
- ผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ป้องกันโรคพืชและแมลง ลดการใช้สารเคมี
- ปลูกพืชสมุนไพร
- ผลิตน้ำหมักชีวภาพลดต้นทุนการผลิต
- การลดปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- นำน้ำในบ่อปลามาใช้รดต้นไม้ พืชผักสวนครัว

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตรใน ศพก.)

จากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมีภายในแปลง ทำให้ลดการปนเปื้อนสารเคมีในดินและช่วยลดการเสื่อมโทรมของสภาพดินได้ และการใช้ปุ๋ยหมักสามารถปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นได้ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ซึ่งเป็นเชื้อราปฏิปักษ์กับเชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคพืช เพื่อป้องกันกำจัดโรค ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน มีความปลอดภัยสูง ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพืช

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก.อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะเกษตรกรต้นแบบต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของอำเภอ เช่น มีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พืชเศรษฐกิจหลัก ของพื้นที่ เช่น ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน, ข้าว, ไม้ผลเศรษฐกิจ เช่นทุเรียน เงาะ ลองกอง มังคุด จำนวนครัวเรือนเกษตรกร และสภาพปัญหาของเกษตรกรที่พบเจอในพื้นที่ เช่น ปัญหาราคายางพาราทกต่ำ การระบาดของโรคและศัตรูพืช ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาการขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการเกษตร และปัญหาผลไม้มั้ไม่ได้คุณภาพและราคาตกต่ำ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส มีความพร้อมในการให้บริการด้านการอบรม ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ แปลงเรียนรู้ และเกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ตามหลักสูตรการเรียนรู้ของ ศพก. เกษตรกรต้นแบบมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก.อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้มีการให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ โดยเกษตรกรต้นแบบได้มีการรับฟังปัญหาของเกษตรกรโดยตรง และได้ให้คำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ทางโทรศัพท์ Line หรือเพจ Facebook และมีการทำฐานข้อมูลความรู้ภายในแปลง เช่น ฐานข้อมูลเกี่ยวกับ

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เมื่อได้รับการร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรต้นแบบจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งต่อปัญหาบางอย่างที่เกินขีดความสามารถของเกษตรกรไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป และมีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันและกันได้ เช่น ให้เกษตรกรที่เชี่ยวชาญเรื่องทุเรียนช่วยแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเจาะไอร้อง มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารและด้านวิชาการเกษตรแก่เกษตรกร โดยจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่หลากหลาย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การจัดการแปลง การตลาด และมีการให้บริการด้านวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ ศพก. สามารถให้เกษตรกรได้เรียนรู้และรับข้อมูลข่าวสารได้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรต้นแบบ มีความรู้ความสามารถและดำเนินการปฏิบัติจริง มีประสบการณ์และความสามารถอย่างเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งมีแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรผู้สนใจได้ศึกษาและเห็นตัวอย่างหลากหลาย ส่งผลให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย และมีองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดให้แก่ชุมชนได้ เนื่องจากได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ นอกจากนี้เป็นผู้ที่มีความชอบในการทดลองปลูกพืชโดยวิธี ต่าง ๆ ส่งผลให้ม้องค์ความรู้เกิดขึ้นและสามารถถ่ายทอดให้แก่ชุมชนได้ โดยองค์ความรู้นั้นได้จากการเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ ในเรื่องการทำฮอร์โมนไข่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เรื่องการเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การทำเกษตรผสมผสาน การจัดทำบัญชี โดยสามารถเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเจาะไอร้อง มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยเน้นการทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

- เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ศพก. มีฐานเรียนรู้และแปลงต้นแบบจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่ ซึ่งเปิดโอกาสให้เกษตรกรคนอื่น ๆ เข้ามาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในรูปแบบ "เกษตรกรสอนเกษตรกร" เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้จริง

- เป็นศูนย์กลางการบูรณาการ ศพก. ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำองค์ความรู้, เทคโนโลยี และปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมมาสู่ชุมชน

- เป็นกลไกในการแก้ปัญหา: ศพก. จะรับฟังปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาเหล่านั้น เช่น การอบรมเรื่องการลดต้นทุนการผลิต, การจัดการโรคแมลง หรือการเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไร

ในฐานะประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

๑. ด้านการบริหารจัดการและวางแผน เป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เป็นผู้นำการประชุมคณะกรรมการ ศพก. เพื่อพิจารณาแผนงาน, โครงการ, และกิจกรรมต่าง ๆ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้และสามารถแก้ปัญหาให้เกษตรกรได้อย่างแท้จริง

๒. ด้านการประสานงาน ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, สำนักงานเกษตรจังหวัด, กรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขอรับการสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการ, เทคโนโลยี, และงบประมาณ เป็นผู้เชื่อมโยง ศพก. กับกลุ่มเกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน, และภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลสำเร็จสู่ชุมชนวงกว้าง ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของ ศพก. ในการเข้าร่วมกิจกรรมและประชุมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

๓. ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมการจัดทำฐานเรียนรู้: สนับสนุนให้ ศพก. มีฐานเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ได้จริง ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร เช่น การใช้เทคโนโลยี, การลดต้นทุน, การเพิ่มมูลค่าผลผลิต, หรือการทำเกษตรอินทรีย์ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่คณะกรรมการและบุคลากรของ ศพก. ในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตร
ในชุมชน

การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เพราะคือการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนเกษตรให้เติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถสรุปความภาคภูมิใจได้ดังนี้

๑. การเป็นแหล่งความรู้สู่ชุมชน การได้เห็นเกษตรกรในชุมชนนำความรู้และเทคโนโลยีที่ ศพก. ถ่ายทอดไปใช้จริง และประสบความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตร ถือเป็นความภาคภูมิใจสูงสุด เพราะแสดงให้เห็นว่า ศพก. เป็นที่พึ่งทางความรู้ที่เชื่อถือได้จริง ๆ

๒. การสร้างโอกาสและยกระดับคุณภาพชีวิต เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรก็ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง

๓. การสร้างเครือข่าย ศพก. เป็นศูนย์กลางความรู้ และเป็นศูนย์รวมของเกษตรกร ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และความร่วมมือระหว่างกัน เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเกษตรในระดับพื้นที่

การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในระดับชุมชนคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาการเกษตร การดำเนินงาน ศพก. คือการได้เป็น "ผู้ให้" ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับชีวิตของเกษตรกรและชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับอนาคตของภาคการเกษตรไทย

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
ระดับจังหวัด

ประธานกรรมการอาสาสมัครเกษตร

ระดับอำเภอ

ประธานกรรมการอาสาสมัครเกษตร

กรรมการธรรมาภิบาลอำเภอ

คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า

คณะกรรมการแปลงใหญ่ระดับอำเภอ

ประธานศูนย์เรียนรู้เครือข่าย ศพก.

ครูบัญชี ศพก. ระดับอำเภอ

ระดับตำบล

อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ระดับตำบล

อาสาสมัครเกษตรตำบล

หมอดินอาสา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรต้นแบบมีการบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการทำเกษตร ใช้แปลงของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ จัดอบรม หรือให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น ๆ โดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรและส่งเสริมแนวทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมี เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ และอากาศ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของคนในชุมชนและระบบนิเวศ มีการปลูกพืชหลากหลายเพื่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชน แทนที่จะปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ให้ผลตอบแทนสูง มีการปลูกพืชผสมผสานหลากหลายชนิด เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนในระยะยาว แม้ว่าอาจไม่ได้สร้างรายได้มหาศาล แต่เป็นการเสียสละเพื่อความยั่งยืนและความสมดุลของระบบเกษตร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ฝันให้ไกล ไปให้ถึง เดินแค่ครึ่ง กี่ยังดี -

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินงานถอดบทเรียน

๑. ดำเนินการถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. เกษตรกรต้นแบบ

๒. เกษตรอำเภอเจาะไอร้อง

๓. ผู้ประสานงาน

๔. คณะกรรมการ ศพก.

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑. การเตรียมการ จัดเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวม คือแบบรายงานการถอดบทเรียน

๒. ตั้งทีมถอดบทเรียน

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจำนวน ๓ ครั้ง

๔. การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล คือข้อมูลให้เกษตรกรต้นแบบ จัดทำรายงานการถอดบทเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน

๑. แบบรายงานการถอดบทเรียน

๒. สัมภาษณ์/เล่าเรื่อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรค

๑. เกษตรกรต้นแบบไม่มีการจัดบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๒. ความรู้และประสบการณ์ของเกษตรกรต้นแบบเป็น "องค์ความรู้ที่อยู่ในตัว" ซึ่งยากที่จะอธิบายออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้การถ่ายทอดทำได้แค่การเล่าเรื่อง ไม่ใช่การสอนเป็นขั้นตอนที่ทำตามได้จริง

๓. การถอดบทเรียนอาจเน้นไปที่ความสำเร็จของเกษตรกรต้นแบบเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ตอบสนองความต้องการหรือปัญหาที่เกษตรกรรายอื่นกำลังเผชิญอยู่ ทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้เกษตรกรต้นแบบบันทึกข้อมูลที่จำเป็นเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๒. ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการถอดบทเรียน ไม่จำกัดแค่การสัมภาษณ์หรือการเล่าเรื่อง แต่ควรใช้เครื่องมืออื่นๆ เช่น การสาธิตในแปลงจริง, การใช้ภาพถ่ายหรือวิดีโอประกอบ, หรือการทำเวิร์กช็อป เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจริง

๓. ควรทำความเข้าใจและตกลงกับเกษตรกรต้นแบบตั้งแต่ต้นว่าการถอดบทเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้เท่านั้น และไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง เพื่อสร้างความไว้วางใจให้แก่ทุกฝ่าย

ภาคผนวก

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ บ้านกือรง ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

พิกัด : $X = ๘๑๒๗๙๕$ $Y = ๖๘๙๒๖๓$ โซน ๔๗

แผนที่ตั้งของศูนย์ :

บัญชีศูนย์เครือข่าย

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ที่อยู่	ชื่อประธานเครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์เรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพ	หมู่ที่ ๗ ตำบลบูกิต	นายอิสมาแอล หะยีโอะ	๐๙๒๗๔๕๐๓๙๖
๒	ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวบ้านโคก	หมู่ที่ ๕ ตำบลจวบ	นายสุติน แขวานี	๐๘๘๔๘๙๐๙๘๖
๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลมะรือโบออก	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลมะรือโบออก	นายสมพงษ์ จินดาราม	๐๘๔๗๒๓๗๖๓๒
๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนฟาร์มตัวอย่างบ้านเจาะเกาะ	หมู่ที่ ๗ ตำบลบูกิต	นางเพ็ญภา กลิ่นพิทักษ์	๐๙๓๕๗๙๗๓๐๙
๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านบุเกะกือจิ	หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบูกิต	นายแวอาแพนดี กูเวกามา	๐๘๙๔๖๔๐๕๙๘
๖	วิสาหกิจชุมชนมิ่งทุเรียนกวน	หมู่ที่ ๓ ตำบลบูกิต	นางร่อนนี สาแม	๐๘๒๒๐๐๔๗๕๕
๗	ศูนย์เรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพอำเภอเจาะไอร้อง	หมู่ที่ ๓ ตำบลจวบ	นายมหามะนอซอรี เปาะจิ	๐๘๐๘๗๒๖๐๒๙
๘	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านตะไจ๊ะ	หมู่ที่ ๒ ตำบลมะรือโบออก	นายมุหามะ บอเกาะ	๐๙๘๖๘๗๒๓๓๘
๙	ศูนย์เรียนรู้การผลิตสละอินโด	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบูกิต	นางรียา ยูไซ๊ะ	๐๙๘๖๗๕๓๗๐๘
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ	หมู่ที่ ๗ ตำบลมะรือโบออก	นายมะกตา ยูไซ๊ะ	๐๙๒๘๐๑๐๙๑๒
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การผลิตลองกองคุณภาพ	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบูกิต	นางซูไรดา อูมา	๐๖๑๒๐๘๙๒๘๑
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคก	หมู่ที่ ๕ ตำบลจวบ	นางสาวเจ๊ะซง หะยีเจ๊ะอะมะ	๐๘๙๒๙๖๐๔๐๖
๑๓	ศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรผสมผสานบ้านขอมอง	หมู่ที่ ๑๑ ตำบลมะรือโบออก	นายสะตอปา มามะ	๐๘๙๒๙๗๒๕๓๘
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าว	หมู่ที่ ๓ ตำบลมะรือโบออก	นายไซมิง ดือราแม	๐๘๖๒๘๗๐๘๗๑
๑๕	ศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรผสมผสานบ้านไอร์สะเตียร์	หมู่ที่ ๘ ตำบลมะรือโบออก	นายดือรอมแม มุตออาแซ	๐๘๕๕๕๒๔๙๓๒
๑๖	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสานบ้านเจาะไอร้อง	หมู่ที่ ๑ ตำบลจวบ	นายอดินันท์ บินมูมิน	๐๙๙๓๑๙๙๐๙๒

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ที่อยู่	ชื่อประธานเครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์
๑๗	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบ ผสมผสานปีเหล้งออก	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลมะรือโบ ออก	นายไมตรี คงนุ่น	๐๖๔๘๐๓๓๒๑๐
๑๘	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบ ผสมผสานบ้านยานิง	หมู่ที่ ๒ ตำบลจวบ	นายอุสมาน สะมะแอ	๐๘๑-๙๕๗๔๙๖๘
๑๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านชอมอง	หมู่ที่ ๑๑ ตำบล มะรือโบออก	นางรอกีนา มะยูนึ่	๐๘๕๕๙๖๒๓๘๘